

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2164/2020
12.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Бисерка Цонић адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Пешић адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3812/2019 од 08.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 12.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3812/2019 од 08.10.2019. године тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Лесковцу - Судска јединица у Власотинцу П 3453/2017 од 17.01.2019. године у првом, другом, трећем, четвртном и шестом ставу изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да на име трошкова поступка по ревизији исплати сваком од тужилаца по 58.333.33 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу - Судска јединица у Власотинцу П 3453/2017 од 17.01.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и утврђено према туженом да заоставштину његове сада покојне супруге ДД рођене ... од оца ЂЂ и мајке ЕЕ, умрле ...1995. године, по основу стицања заједничке имовине представља њен удео од $\frac{1}{2}$ идеална дела на непокретностима које су у тренутку њене смрти у јавним књигама биле уписане на име туженог, и то: парцела ...-њива III класе на месту званом „...“ из листа непокретности ... КО ... укупне површине 4 ара 10 м² од чега 101 м² под кућом која се састоји од предсобља, кухиње са дневном собом, две спаваће собе, купатила и терасе према улици у приземљу корисне површине 90,26 м², ходника, кухиње са дневном собом, спаваће собе, купатила и лође - терасе према улици у поткровљу, а 47,08 м² под гаражом и шупама - помоћним објектима, који нису уписани у катастар непокретности; куће у површини од 0,90 ари на парцели ... КО ..., Општина Ставом другим изреке, утврђено је да су законски наследници на утврђеној заоставштини покојне ДД из става првог изреке ове пресуде у моменту њене смрти, поред туженог, били и родитељи оставиље - отац ЂЂ бивши из ..., рођен ...1921. године и умро ...1998. године и мајка ЕЕ из ... рођена ...1921. године и умрла ...2003.

године, те да су они по основу наслеђивања иза смрти покојне ДД постали сувласници на њеном уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела имовине описане у ставу првом изреке, и то тужени у уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела а отац ЂЂ и мајка ЕЕ у уделима од по $\frac{1}{4}$ идеална дела. Ставом трећим изреке, утврђено је да су тужиоци по основу законског наслеђивања иза смрти својих родитеља ЂЂ и ЕЕ бивши из ..., Општина ... сувласници са по $\frac{1}{12}$ идеалних делова у уделима својих покојних родитеља описаних у ставу другом изреке пресуде. Ставом четвртим изреке, утврђено је према туженом у односу на целу парцелу ... уписану у лист непокретности ... КО ..., како на земљишту, тако и на кући и помоћним објектима изграђеним на том земљишту, да је тужени власник удела од $\frac{9}{12}$ идеалних делова а тужиоци власници са по $\frac{1}{12}$ идеалних делова што је тужени дужан да призна и трпи упис промене власништва у катастру непокретности без посебне сагласности и присуства туженог а на основу ове пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужени да сваком од тужилаца, на име примљене купопродајне цене по уговору о купопродаји непокретности Ов 7045/04 од 06.08.2004. године који се односи на парцелу ... КО ..., исплати по 1.917,00 динара са законском затезном каматом од 06.08.2004. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцима износ од 575.800,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3812/2019 од 08.10.2019. године, преиначена је пресуда Основног суда у Лесковцу - Судска јединица у Власотинцу П 3453/2017 од 17.01.2019. године у првом, другом, трећем, четвртном и шестом ставу изреке, тако што је: одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се према туженом утврди да заоставштину сада покојне његове супруге ДД рођене ... бивше из ... од оца ЂЂ и мајке ЕЕ, умрле ...1995. године, по основу стицања заједничке имовине представља њен удео од $\frac{1}{2}$ идеална дела на непокретностима које су у тренутку њене смрти биле уписане на име туженог - парцели ..., њива III класе на месту званом „...“ из листа непокретности ... КО ..., укупне површине 4 ара 10 м², од чета 101 м² под кућом која се састоји од пресобља, кухиње са дневном собом, две спаваће собе, купатила и терасе према улици у приземљу корисне површине 90,26 м², ходника, кухиње са дневном собом, спаваће собе, купатила и лођа терасе према улици у поткровљу и 47,08 м² под гаражом и шупама - помоћним објектима, као и куће у површини од 0,90 ари на парцели ... КО ..., Општина ...; одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да су законски наследници на утврђеној заоставштини покојне ДД у моменту њене смрти, поред туженог, били и родитељи оставиле - отац ЂЂ бивши из ... рођен ...1921. године и преминуо ...1998. године и мајка ЕЕ из ... рођена ...1921. године и преминула ...2003. године, те да су они по основу наслеђивања иза смрти покојне ДД постали сувласници на њеном уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела имовине и то тужени у уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела а отац ЂЂ и мајка ЕЕ у уделима од по $\frac{1}{4}$ идеална дела; одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се према туженом утврди да су сувласници по основу законског наслеђивања иза смрти својих родитеља, покојног ЂЂ и покојне ЕЕ и то на по $\frac{1}{2}$ идеална дела у уделима својих родитеља; одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да је у односу на целу парцелу ... уписану у лист непокретности ... КО ..., како на земљишту, тако и на кући и помоћним објектима изграђеним на том земљишту, тужени власник $\frac{9}{12}$ идеалних делова а тужиоци власници са по $\frac{1}{12}$ идеалних делова то је тужени дужан да призна и да трпи упис промене власништва у катастар непокретности без његове посебне сагласности и присуства а на основу ове пресуде; обавезани тужиоци да солидарно исплате туженом

износ од 162.000,00 динара на име накнаде трошкова поступка у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП јер другостепени суд није пропустио да примени нити је погрешно применио неку процесну одредбу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је ...1967. године закључио брак са ДД. У почетку супружници су живели у кући родитеља туженог, а касније су на земљишту у својини оца туженог у селу ..., Општина ..., саградили кућу. Током 1976. године купљен је плац у ... на којем је саграђена кућа, у коју су се тужени и његова супруга уселили током 1980. године. Тужени је обављао ... послове, а његова супруга није радила - по пресељењу у кућу у ... водила је домаћинство, а у селу ... је заједно са туженим обрађивала земљу и гајила стоку. Супруга туженог је преминула ...1995. године. Надживели су је родитељи - отац ДД (умро ...1998. године) и мајка ЋЋ (умрла ...2003. године). Тужиоци су браћа и сестре покојне супруге туженог.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да спорне непокретности представљају заједничку имовину супружника - туженог и сада покојне ДД, у смислу члана 321. Закона о браку и породичним односима, и да удео супруге туженог у стицању те имовине од $\frac{1}{2}$ идеална дела чини њену заоставштину коју су, даном отварања наслеђа, по основу закона наследили тужени и њени родитељи, а након смрти родитеља тужиоци са одређеним наследним уделима.

Другостепени суд је прихватио утврђено чињенично стање, али је сматрао да је погрешно примењено материјално право, односно да није примењен члан 139. Закона о наслеђивању важећег у време смрти супруге туженог којим су прописани рокови застарелости права захтевати заоставштину. По налажењу тог суда, тужени је након смрти супруге био савесни држалац спорних непокретности, а тужиоци су поднели тужбу по истеку рока од 10 година од смрти своје сестре па су зато изгубили право на заоставштину, због чега није од значаја чињеница да је сада покојна ДД доприносила стицању заједничке имовине током брачне заједнице са туженим.

По становшту Врховног касационог суда, овакав правни став другостепеног суда није прихватљив и заснован је на погрешној примени материјалног права.

У конкретном случају, спорна непокретна имовина стечена је у браку туженог и покојне ДД који је трајао 28 година, и зато представља њихову заједничку имовину у смислу члана 171. став 1. Породичног закона. Удео покојне ДД у њеном стицању је подједнак са уделом туженог, у складу са законском претпоставком предвиђеном у члану 180. став 2. наведеног закона да су удели супружника у стицању заједничке

имовине подједнаки, коју тужени предложеним и изведеним доказима није успео да обори, односно да докаже да је његов удео у стицању те имовине већи.

Удео сада покојне ДД у стицају заједничке имовине током брака са туженим, утврђен у аликвотном уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела, чини њену заоставштину и може се наслеђивати у смислу члана 2. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“, број 52/74 ... 25/82) важећег у време њене смрти. Сагласно члану 13. став 1. и 2. тог закона, заоставштину покојне ДД наслеђују на једнаке делове њен супруг - тужени и оба њена родитеља, односно тужиоци након њихове смрти по праву представљања. Наследни удео родитеља покојне ДД је по $\frac{1}{8}$ идеалних делова (члан 13. став 2. Закона о наслеђивању) а удео тужилаца је по $\frac{1}{12}$ идеалних делова (члан 14. Закона о наслеђивању).

Супротно правном схватању другостепеног суда, право тужилаца да захтевају заоставштину није застарело. Одредбом члана 139. Закона о наслеђивању прописано је да право захтевати заоставштину као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу за две године од дана када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ставари заоставштине, а најдаље за 10 година рачунајући за законског наследника од смрти оставиоца а за тестаменталног наследника од проглашења тестаментa (став 1), као и да ово право према несавесном држаоцу застарева за 20 година (став 2).

Према члану 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Тужени у овом случају није савесни држалац јер зна да су предметне непокретности стечене у току брачне заједнице са сада покојном ДД, и да зато није њихов искључиви власник већ да на њима постоји заједничка својина. Због тога тужени, удео покојне супруге у стицању те имовине као део њене заоставштине, држи као несавесни држалац. У таквој ситуацији, право тужених да захтевају заоставштину застарева за 20 година (члан 139. став 2. Закона о наслеђивању), а тај рок није протекао до дана подношења тужбе (17.05.2012. године) рачунајући од смрти оставиоца.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП. Тужиоцима су досуђени трошкови поступка по ванредном правном леку у износу од 175.000,00 динара - за састав ревизије 36.000,00 динара, судску таксу за ревизију 59.600,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији 79.400,00 динара. Тужени је у складу са чланом 160. став 1. ЗПП, дужан да сваком од тужилаца исплати једнаки део припадајућих трошкова - по 58.333,33 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић